

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 386/2022-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Pavlom Piovarčím ml., Štúrova 20, Košice, proti postupu Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 39/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 20. júna 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 39/2020 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľka zároveň navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov, priznal jej primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva že žalobou podanou na okresnom súde 16. apríla 2020 sa sťažovateľka ako žalobkyňa domáhala zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti proti spolu 15 žalovaným. Okresný súd uznesením z 3. júla 2020 vyzval sťažovateľku, aby svoju žalobu doplnila v lehote 10 dní od doručenia uznesenia. Sťažovateľka podala proti tomuto uzneseniu sťažnosť, a to z dôvodu, že súdom stanovená lehota 10 dní nestačila na doplnenie žaloby podľa pokynov okresného súdu. O tejto jej sťažnosti okresný súd nerozhodol ani jeden a pol roka od jej podania a rozhodol o nej až po tom, čo adresovala predsedníčke okresného súdu sťažnosť na prietahy v marci 2022, konkrétne 6. apríla 2022. Pritom sťažovateľka doplnila svoju žalobu podľa pokynov okresného súdu už 17. septembra 2020.

II. Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti poukázala na skutočnosť, že v období od podania žaloby až do podania ústavnej sťažnosti nebolo vykonané ani jedno pojednávanie a dokonca žiadny termín pojednávania nebol ani nariadený. Okrem toho poukázala na nečinnosť okresného súdu pri vybavení svojej sťažnosti proti uzneseniu, ktorým ju okresný súd vyzval na doplnenie žaloby. Napokon poukázala na fakt, že okresný súd jej adresoval výzvu na zaplatenie súdneho poplatku až 31. mája 2022, teda až po dvoch rokoch od podania žaloby.

4. Sťažovateľka tvrdila, že neexistuje ospravedlniteľný dôvod, pre ktorý malo v jej veci dochádzať k nečinnosti zo strany okresného súdu. Pritom uviedla, že pri vysporiadaní podielového spoluvlastníctva ide o bežnú agendu súdov, a teda nemožno v rámci takéhoto konania indikovať faktickú a ani skutkovú zložitost'. Taktiež sťažovateľka nevidela žiadny aspekt svojho postupu v napadnutom konaní, ktorý by prispel k prieťahom. Navyše podaniami z 27. septembra 2021 a 7. marca 2022 urgovala okresný súd, aby nariadil termín pojednávania. Na jej sťažnosť na prieťahy v konaní zo 14. marca 2022 reagovala predsedníčka súdu podaním zo 14. apríla 2022, v ktorom konštatovala, že zistila nečinnosť v napadnutom konaní, a jej sťažnosť preto vyhodnotila ako dôvodnú.

5. Sťažovateľka si uplatnila finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 eur, pretože dospela k záveru, že iba samotné konštatovanie porušenia jej základného práva by v tomto prípade nebolo dostatočným zadosťučinením. Zohľadnila pritom najmä dĺžku zbytočných prieťahov, ktoré jej mali spôsobiť psychické napätie a sklamanie. Okrem toho následkom, ktorý sa podľa sťažovateľky už nedá napraviť ani odstrániť, je to, že sa nevie domôcť nariadenia pojednávania vo veci, čo malo narušiť jej dôveru v zákonné a spravodlivé rozhodovanie súdov.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či napadnutým postupom okresného súdu došlo k porušeniu sťažovateľkinho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

7. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98). Vzhľadom na už uvedené mohol ústavný súd preskúmať namietané porušenie všetkých označených práv (t. j. podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) spoločne.

8. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

9. Ústavný súd vo svojej judikatúre súvisiacej s namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov opakovane konštatuje, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Ústavný súd poukazuje na právny názor vyslovený vo svojej doterajšej judikatúre, podľa ktorého ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 59/05). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

10. Zo samotnej ústavnej sťažnosti sťažovateľky je zrejmé, že od podania jej žaloby na okresnom súde do podania jej ústavnej sťažnosti uplynuli 2 roky a 2 mesiace. V tomto ohľade nemožno doterajšiu dĺžku napadnutého súdneho konania zatiaľ považovať za takú, ktorá by bola zjavne neprimeraná, a preto reálne umožňovala ústavnému súdu dospieť po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie k záveru o porušení základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje aj na rozhodovaciu prax a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Samozrejme už uvedené závery sa vzťahujú na celé súdne konanie, pričom v napadnutom súdnom konaní ide očividne iba o jeho začiatočnú fázu (výzva na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu – 31. mája 2022, pozn.), a preto nepochybne (ako konštatovala aj predsedníčka okresného súdu) v napadnutom konaní došlo k neodôvodnenej nečinnosti na strane okresného súdu, a teda aj k prietahom. Vzhľadom na celkovú dĺžku konania (2 roky) musel ale ústavný súd konštatovať, že tieto prietahy v tomto momente nemožno považovať za také významné, aby im bolo možné pripísať ústavnoprávnu relevanciu.

11. Ústavný súd zároveň dodáva, že keďže žaloba v napadnutom konaní smeruje proti 15 žalovaným, zo skutkového hľadiska ide o objektívne zložitú vec, a to bez ohľadu na to, či je predmet konania bežnou agendou prvostupňových súdov. Uvedenú okolnosť zdôraznil aj fakt, že svoju žalobu musela sťažovateľka doplniť podľa pokynov okresného súdu, pričom sama konštatovala, že išlo o doplnenie, ktoré nebolo možné objektívne realizovať v rámci súdom stanovenej lehoty. Pri počítaní relevantnej dĺžky konania vo vzťahu k potenciálnemu porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov bude preto v budúcnosti nutné vychádzať od momentu, keď samotná sťažovateľka doplnila svoju žalobu, t. j. od 17. septembra 2020.

12. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti a okolností danej veci teda ústavný súd dospel k záveru, že v tomto prípade nemohol konštatovať na strane okresného súdu také nedostatky, na základe ktorých by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľkou označených práv. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

13. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

14. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že ak by okresný súd v ďalšom priebehu napadnutého konania pokračoval v spôsobovaní prieťahov (resp. ak by celková dĺžka napadnutého súdneho konania dosiahla neprípustnú úroveň vo vzťahu k predmetu konania, pozn.), toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľke, aby po splnení všetkých zákonných podmienok adresovala ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. septembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu